

FARKLI BİR SINIF KÜLTÜRÜ OLUŞTURMAK MÜMKÜN!

Editör
Dr. Pınar ÖZKAN

FARKLI BİR SINIF KÜLTÜRÜ OLUŞTURMAK MÜMKÜN!

Editör: Dr. Pınar Özkan

Yayın No.: 4387
Eğitim No.: 905
ISBN: 978-625-427-356-8
E-ISBN: 978-625-427-357-5
Basım Sayısı: 1. Basım, Ekim 2022

© Copyright 2022, NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ. SERTİFİKA NO.: 40340

Bu baskının bütün hakları Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.ne aittir.

Yayınevinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Nobel Akademik Yayıncılık, 2011 yılından beri "tanınmış uluslararası yayınevi" statüsündedir.

Genel Yayın Yönetmeni: Nevzat Argun -nargun@nobelyayin.com-
Genel Yayın Koordinatörü: Gülfem Dursun -gulfem@nobelyayin.com-

Sayfa Tasarım: Samet Tekin -samet@nobelyayin.com-
Redaksiyon: Selma Günaydın -selma@nobelyayin.com-
Kapak Tasarım: Mervin Selda Adal -mervin@nobelyayin.com-
Görsel Tasarım Uzmanı: Mehtap Yürümez -mehtap@nobelyayin.com-
Baskı Sorumlusu: Yavuz Şahin -yavuz@nobelyayin.com-

Kütüphane Bilgi Kartı

Özkan, Pınar.

Farklı Bir Sınıf Kültürü Oluşturmak Mümkün! / Editör: Pınar Özkan

1. Basım, VIII + 124 s., 16,5x24 cm. Kaynakça var, dizin yok.

ISBN: 978-625-427-356-8

E-ISBN: 978-625-427-357-5

1. Sınıf Kültürü 2. Dönüştürücü Sınıf 3. Sınıf Yönetimi

Genel Dağıtım

ATLAS AKADEMİK BASIM YAYIN DAĞITIM TİC. LTD. ŞTİ.

Adres: Bahçekapı Mh. 2465 Sk. Oto Sanayi Sitesi No:7 Bodrum Kat, Şaşmaz/ANKARA

Telefon: +90 312 278 50 77 - Faks: 0 312 278 21 65

Sipariş: siparis@nobelyayin.com- E-Satış: www.nobelkitap.com - esatis@nobelkitap.com
www.atlaskitap.com - info@atlaskitap.com

Dağıtım ve Satış Noktaları: Alfa, Kırmızı Kedi, Arkadaş, D&R, Dost, Kika, Kitapsan, Nezih, Odak, Pandora, Prefix, Remzi

Baskı ve Cilt: Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Tic. Anonim Şirketi / Sertifika No.: 46519

Beytepe Köy Yolu No.: 3 06800 Bilkent-Çankaya/ANKARA

SINIFTA ÇATIŞMALARI YÖNETMEK: REAKTİF OLMA, PROAKTİF OL!

Mustafa Özgenel - İsmail Eray Dursun

ÖZET

İnsanın olduğu her yerde ve her alanda çatışmalar yaşanabilir. Benzer şekilde, okul ve sınıf toplumunu oluşturan bireylerin ve grupların ilgi, istek, ihtiyaç, duygu, düşünce ve tutumları farklılık gösterdiğinden okul ve sınıfta çatışmaların ortaya çıkması da doğal ve kaçınılmaz bir durumdur. Nitelikli eğitim-öğretim oluşturmak için yöneticilere ve öğretmenlere düşen görev çatışmaları etkili bir şekilde çözmektir. Bunun için de öncelikle çatışmaların kaçınılmaz ve yaşamın doğal bir parçası olduğunu kabullenmek, çatışmayı çözmek için bağlamı, tarafları ve çatışma durumunu iyi anlamak ve analiz etmek, tüm çatışmaları çözen sihirli bir stil veya stratejinin olmadığını akılda tutmak gerekir. Bu bölümde özellikle çatışma çözme sınıf yönetimi bağlamında ele alınmıştır. Çatışmanın kaynakları, çatışma çözme stratejileri ve stilleri ile bu süreçte öğretmenlerin rolleri ve bu sürecin öğrencilere kazanımları üzerinde durulmuştur.

GİRİŞ

Öğrencilere sınıfta nitelikli bir öğretme-öğrenme ortamı sunmak için öğretmenlerin sınıf yönetimi alanında bilgi, beceri ve yeterliklerini etkili bir şekilde uygulaması gerekir. Sınıf yönetimi, etkili öğrenme ortamını oluşturmayı amaçlayan tüm öğretmen eylemleriyle ilgilidir (Djigic ve Stojiljkovic, 2011) ve etkili öğretmenlerin en belirgin özellikleri arasındadır. Başka bir ifadeyle, başarılı bir sınıf için sınıf yönetimi vazgeçilmez bir unsurdur. Bu açıdan ele alındığında sınıf yönetimi, öğretmenin nitelikli bir eğitim-öğretim ortamı sunmak için sahip olduğu yöntem ve tekniklerin tümü (Wong, Wong, Jondahl ve Ferguson, 2019) ve sınıfta öğrenci davranışlarını yönetmek için sahip oldukları stratejilerdir (Evertson ve Emmer, 2013).

Sınıfta etkili ya da etkisiz öğretimin gerçekleşmesinde birçok faktör önemli bir rol oynamaktadır. Bu faktörlerin başında sınıf yönetimi gelmektedir. Sınıf yönetimi literatürüne göre “*etkili bir sınıf yöneticisi olmak, etkili bir öğretmen olmak*” demektir (Martin ve Baldwin, 1994). Etkili öğretmenler reaktif değil, proaktif öğretmenlerdir. Proaktif öğretmenlerin, çatışmalar ortaya çıkmadan önce bir sınıf yönetimi stratejisi vardır ve bu tür durumlarda öğrenciler ne yapacağını bilir. Reaktif öğretmenler ise zamanın çoğunu öğrenciler üzerinde kontrol sağlamakla geçirir, öğrencilere kızar, öğrencileri tehdit eder ve cezalandırır. Başka bir ifadeyle, etkisiz öğretmenler, öğrencileri sürekli kontrol etmeye çalışırken, etkili öğretmenler öğrencilerine sorumluluk bilinci kazandırır (Wong vd., 2019).

Sınıf, dinamik yapıdadır. Sınıf içinde olaylar hızlı ve önlenemez bir şekilde tüm öğrencilerin önünde gerçekleşir (Evertson ve Emmer, 2013). Bu nedenle sınıf, öğrencilerin ve öğretmenlerin sürekli iletişim ve etkileşim halinde oldukları dinamik ve karmaşık bir yapıya sahip olduğundan sınıfta çatışmaların yaşanması kaçınılmazdır. Başka bir söylemle, kar amacı güden örgütlerde/işletmelerde olduğu gibi kamu hizmeti sunan okullar (Cornille, Pestle ve Vanwy, 1999) ve eğitim-öğretim sürecinin gerçekleştiği sınıflarda da çatışmaların ortaya çıkması doğal ve normal bir durum olarak kabul edilmektedir. Çatışmalar, eğitim-öğretim ortamını ve sürecini önemli ölçüde etkileyebilecek yıkıcı olaylara yol açar (Cárdenas, Álvarez, Romero ve Manero, 2021). Bu bağlamda öğretmenler, bir profesyonel olarak çatışmaları görmezden gelmek yerine, çatışmalarla nerede ve ne zaman ilgilenecekleri konusunda sağlıklı davranılmalıdır (Guerrero, 2012).

Çatışma yönetimi, sınıf yönetiminin en kritik bileşenidir. Birçok araştırmacı çatışma yönetimini öğretmenlerin etkili sınıf yönetimi becerilerinden biri